

Grønt lys fra EU til stort dansk nul-affaldsprojekt

03.12.2021

En fremtid hvor affald er fortid. Det er visionen for et stort dansk partnerskab med flere end 40 aktører fra hele Danmark og Region Midtjylland i spidsen, stærkt støttet af bl.a. Miljøstyrelsen og Region Hovedstaden. EU har netop godkendt projektet, som skal vise nye veje for forebyggelse af affald og cirkulær økonomi i Danmark og resten af Europa.

Ideelt set må ingen produkter blive til affald. Materialer skal genbruges, genanvendes eller levetidsforlænges. Det er nogle af kodeordene inden for cirkulær økonomi. Det er bare ikke ligetil at skabe cirkulær økonomi. Det kræver, at myndigheder, borgere, virksomheder og vidensinstitutioner arbejder sammen for at ændre vores forbrugs- og produktionskultur.

Det danske LIFE IP-projekt, Circular Economy Beyond Waste, skal bidrage til netop den udvikling over de kommende år. I alt 40 offentlige og private partnere bidrager med projekter. Beyond Waste-projektet har et budget på 125 mio. kroner, og EU har nu godkendt det som et af de bare tre europæiske LIFE IP-projekter fra 2022 til 2029.

- Vi danskere er dem i Europa, der smider mest husholdningsaffald ud, og alt for meget bliver brændt. Det udleder CO₂ og er spild af ressourcer. Vi skal genanvende og genbruge langt mere. Det her projekt kan bidrage med ny viden og idéer, som understøtter udviklingen af cirkulær økonomi og styrker forebyggelse og genbrug i Danmark. At forbruge mindre og undgå affald er utrolig komplekst, og det er noget, vi skal løfte i fællesskab. Når vi i Danmark kan lande så ambitiøst et EU-projekt, er det fordi, vi gerne vil rykke på klimadagsordenen og kan samarbejde på tværs af offentlige og private virksomheder. Jeg glæder mig til følge projektet og se resultaterne, siger miljøminister Lea Wermelin (S).

Fokus på seks affaldsområder

Over de næste otte år er de 40 partnere i Beyond Waste-projektet involveret i konkrete innovations- og demonstrationsprojekter inden forebyggelse og genbrug samt seks områder med fokus på øget genanvendelse: byggematerialer, plastik, elektronik, biomasse, tekstiler og andre sammensatte materialer.

Det handler om, hvordan vi kan beholde vores produkter og materialer i kredsløb, så de ikke ender som affald. Og det handler også om at mobilisere til gode vaner via fx samarbejder med skoler, borgere og uddannelsesinstitutioner om betydningen af forbrugsvaner og indkøb.

- Der er virkelig brug for at passe på ressourcerne og klimaet via cirkulær økonomi. Vores levestandard og livet på jorden er afhængig af, at vi finder nye veje. Derfor er jeg utrolig stolt af, at vi er kommet gennem EU's nåleøje med Beyond Waste-projektet. Vi har arbejdet længe med dagsordenen i Region Midtjylland, men projektet sætter nye højder for det regionale arbejde. Vi fokuserer i forvejen på værdikæder og tætte partnerskaber, men der er brug for at blive klogere på cirkulær økonomi i praksis. I Region Midtjylland ved vi også, at vores forbrug på hospitalerne er den helt store CO-synder, og det glæder mig, at vores erfaringer er nyttige i det nye projekt og vice versa, siger regionsrådsformand i Region Midtjylland Anders Kühnau (S).

Ny data og viden

De mange delprojekter i det danske LIFE IP-projekt skal give data og viden om, hvad vi som samfund skal gøre og hvordan, når vi skal undgå affald.

- Det er stærkt, at vi kan samles så mange partnere om et projekt, der kan bidrage til en cirkulær udvikling i hele Danmark, og samtidig inspirere internationalt. I regionerne køber vi utrolig meget udstyr og materiale til hospitalerne, så derfor skal vi også bidrage til at finde løsninger til et mere ansvarligt forbrug i hele samfundet. I projektet er der et bredt fokus på alt fra rammevilkår til borgernes forbrugsmønstre, men også konkrete værktøjer og løsninger til offentlige og private virksomheder. På den måde er vi med til at vise en ny vej mod en fremtid uden affald, siger regionsrådsformand i Region Hovedstaden Lars Gaardhøj (S).

I Danmark bruger vi gennemsnitligt flere ressourcer via vores indkøb og forbrug end de fleste andre lande - fx bruger vi mere end 22 tons naturressourcer pr. indbygger, hvor det europæiske gennemsnit er 14 tons. Danmark er også det land i Europa, der genererer mest husholdningslignende affald pr. indbygger – ca. 816 kg om året.

Fakta om CE Beyond Waste og EU's LIFE IP-program

- LIFE er EU's miljø- og klimaprogram, og LIFE IP (Integrerede Projekter) er et delprogram med fokus på at implementere nogle af EU's centrale miljølove og -strategier. CE Beyond Waste-projektet handler om EU's affaldsdirektiv, som den danske affaldsplan skal leve op til. Projektet støtter også EU's Handleplan for Cirkulær Økonomi – én af grundpillerne i European Green Deal (Den Europæiske Grønne Pagt).
- LIFE IP-projekter løber som regel over 6-10 år og har mange partnere involveret. EU LIFE finansierer op til 60 pct. af projektet, mens parterne selv finansierer resten. Fx bidrager Region Midtjylland med 16 mio. kroner og Region Hovedstaden med seks mio. kroner i projektperioden. Projektet skal tjene som eksempel for andre regioner og lande, der skal gennem samme eller lignende omstilling.
- I alt havde 12 projekter kvalificeret sig til at søge om at blive LIFE IP-program 2022-2029. Blot tre projekter slap gennem EU's nåleøje og heriblandt altså det danske projekt.
- LIFE IP-projekter skal både løfte et kerneområde (fx en national affaldsplan) og bidrage til andre EU-områder som fx omstilling til cirkulær økonomi, klimatilpasning og øget biodiversitet. I dette tilfælde vil CE Beyond Waste og alle dets delprojekter have et overordnet formål om at forebygge og minimere affald og implementere den nationale affaldsplan.
- De 40 partner bag CE Beyond Waste er:
Region Midtjylland (lead), Region Hovedstaden, Miljøstyrelsen, Aalborg Kommune, Aalborg Universitet, Aarhus Kommune, AffaldVarme Aarhus, AFLD I/S, Albertslund Kommune, Bornholms Regionskommune, Central Denmark EU Office (CDEU), Favrskov Affald, FGU Bornholm, Fredensborg Kommune, Frederiksberg Kommune, Gate 21, Gentofte Kommune, Holstebro Kommune, Horsens Kommune, Horten, Hvidovre Kommune, Kolding Kommune, Københavns Kommune, Morsø Kommune, Møbelfabrikken, Nomi4s, Plastix, Quantafuel, Randers Kommune, Renosyd, Rudersdal Kommune, Region Syddanmark, Samsø Kommune, Silkeborg Genbrug og Affald, Silkeborg Kommune, Skive Kommune, Thisted Kommune, Vejle Kommune, Viborg Kommune og WeDoDemocracy.

Kontakt

- Anders Kühnau (S), regionsrådsformand, Region Midtjylland, tlf. 2360 2768, mail: kuhnau@rr.rm.dk
- Lars Gaardhøj (S), regionsrådsformand, Region Hovedstaden, kontaktes via regionens pressevagt tlf. 7020 9588
- Kontakt til miljøminister Lea Wermelin – Miljøministeriets pressetelefon, 2091 5901

Flere oplysninger

- Kontorchef, Klima, Ressourcer og Bæredygtig Omstilling, Rolf Johnsen, Region Midtjylland, tlf. 2962 0830 / rolf.johnsen@ru.rm.dk
- Enhedschef, Mobilitet, Klima og Uddannelse, Kåre Albrechtsen, Region Hovedstaden, tlf. 2463 8868 / kaare.albrechtsen@regionh.dk
- Kontorchef, Cirkulær Økonomi og Affald, Nina Espegård Hassel, Miljøstyrelsen, tlf. 2483 6379 / nineh@mst.dk
- Direktør, Central Denmark EU-Office (CDEU), Lars Holte Nielsen, tlf. +32 486 86 66 40, mail: lh@centraldenmark.eu

Foto

Affaldssortering anno 2021. I fremtiden skal der sorteres i mange flere fraktioner - en del af grundlaget for, at affald i højere grad bliver en ressource, så CO2-aftrykket mindskes. Et dansk partnerskab på tværs af landet er blevet godkendt som et af EU's tre LIFE IP-projekter i 2022-2029. Projektet CE Beyond Waste skal finde nye veje for mere genbrug, genanvendelse og generel forebyggelse af affald. Foto: Region Midtjylland